

Rozkwit i upadek Imperium Romanum Podsumowanie

14

Polecenia podsumowujące

1. Scharakteryzuj proces romanizacji.
2. Wyjaśnij, na czym polegały reformy przeprowadzone przez cesarza Dioklecjana.
3. Przedstaw okoliczności, w jakich doszło do podziału Imperium Rzymskiego.
4. Wskaż wewnętrzne i zewnętrzne przyczyny kryzysu Cesarstwa Rzymskiego w IV–V w.

◆ Organizacja państwa i społeczeństwo w Cesarstwie Rzymskim

Pax Romana – okres wewnętrznego spokoju i braku konfliktów w cesarstwie.
Społeczeństwo w okresie cesarstwa – senatorowie, ekwicy, dekurioni, plebs, niewolnicy i ludność wiejska.

◆ Ekspansja

9 n.e. – porażka Rzymian z Germanami w bitwie w Lesie Teutoburskim.
66–73 n.e. – powstanie żydowskie w Judei przeciwko panowaniu rzymskiemu.
II w. – podbój Dacji przez Trajana, przesunięcie granic Imperium Rzymskiego za Dunaj.
II w. – wybudowanie Wału Hadriana na północnych rubieżach Brytanii.
II w. – walki Marka Aureliusza z Partami i Markomanami.
II/III w. – Septymiusz Sewer – ostatni cesarz prowadzący politykę ekspansji.

◆ Romanizacja imperium

Na obszarze całego imperium

- język łaciński
- prawodawstwo
- kultura
- religia
- urbanizacja (rzymskie drogi, akwedukty, organizacja miast)
- jednolity system monetarny

212 n.e. – edykt cesarza Karakalli – przyznanie obywatelstwa rzymskiego wszystkim wolnym mieszkańcom państwa.

◆ Schyłek cesarstwa

III w. – kryzys gospodarczy imperium.
Dominat – władza absolutna cesarza.
Tetrarchia – władza czterech.
395 – podział imperium dokonany przez Teodozjusza Wielkiego na Cesarstwo Zachodniorzymskie i Cesarstwo Wschodniorzymskie.

◆ Upadek Cesarstwa Zachodniorzymskiego (476)

Przyczyny wewnętrzne

- brak stabilnych rządów
- brak silnej władzy centralnej
- kryzys armii rzymskiej
- upadek znaczenia miasta Rzym
- anarchia
- kryzys ekonomiczny

Przyczyny zewnętrzne

- wielka wędrówka ludów – migracja plemion germańskich na tereny cesarstwa
- powstawanie nowych państw germańskich na terenach cesarstwa

Polecane publikacje

Averil Cameron, *Późne Cesarstwo Rzymskie*, Warszawa 2005.
Edward Gibbon, *Upadek Cesarstwa Rzymskiego na Zachodzie*, Warszawa 2017.
Herwig Wolfram, *Historia Gotów*, Warszawa 2003.

